

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štempelj za 30 kr.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“.

Opraviništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Konfesijonalne postave.

Preobilica drugih stvari nam dozda naj dopuščala priobčiti glavno izmed konfesijalnih ali cerkvenih postav, kakor jo je sklenil državni zbor. Ker pa naši klerikalci po deželi ne nehajo vpiti in ljudem lagati, kako nevarne so te postave in kako „vero“ in cerkev zatirajo, dolžni smo tem bolj, tudi Slovencem postaviti podatki od besede do besede:

Postava 7. maja 1874,

katera vreduje vnanje razmere katoliške cerkve.

Z dovolitvijo obeh hiš državnega zbora ukazujem, kakor sledi:

I. Patent 5. novembra 1855. (konkordat) je uničen v celem svojem obsežku.

II. Vnanje razmere katoliške cerkve uredjujejo spodnji paragrafi.

III. Ta postava obvelja tistega dne, ko se razglasi.

IV. To postavo izvrševati imajo ministri bogočastja in poduka, notranjih opravil in pravosodja.

V Budapeštu dne 7. maja 1874.

Franz Jožef I. r.

Auersperg I. r., Lasser I. r., Stremayer I. r., Glaser I. r.

Odločbe

za uredbo vnanjih razmer katoliške cerkve:

I. Gledé cerkvenih oblasti in prebend (duhovnijskih dohodkov.)

§. 1. Katere zmožnosti so potrebne za pridobitev cerkvenih oblastij in prebend, to odločujejo državne postave, po tem zraven njih veljavni predpisi in v posebnih primerljajih ustanovni listi.

§. 2. Država terja od takega prosilca, da je avstrijski državljani, da je naven človek in državljani brez madeža, in da dokaže tiste posebne zmožnosti, katere zahtevajo drž. postave za posebne cerkvene urade in prebende. Enake lastnosti se zahtevajo od tistih duhovnikov, katerim podeljujemo te oblasti kot namestnikom, začasnim upravnikom ali pomočnikom.

§. 3. Nadškofje, škofje, kanoniki in škofijski glavni vikarji se imenujejo, kakor dozda. Ako pa nema cesar podeliti take službe, ali vsaj potrditi kako cerkveno volitev, ampak če gre ta pravica kakemu drugemu, mora se namenjena osoba vladi naznaniti. Če se vlada tej osobi upre (§. 2.), ne obvelja imenovanje, in podelitev se ne sme izvršiti.

§. 4. Gledé služeb in prebend, ki jih imajo škofi podeljevati, ostanejo veljavne vse tiste pravice, katere tičejo iz posebnega pravnega imena državi ali kaki posamni osobi, pravice namreč predlagati osobo, kateri se

ima podeliti oblast ali prebenda. — Vse enake cerkvene oblasti in prebende, ki niso pod privatnim patronatom, katere pa popolnem ali po večjem založujejo državni, ali verski ali kak drugi javni zaklad, morejo škofi podeljevati le na podlagi predloga (prezentacije) drž. oblastij. Katere so te oblasti, odločuje pozneje poseben ukaz.

§. 5. Pred podelitvijo izpraznenih kanonikatov in prebend, ki jih oskrbujejo svetni dušni pastirji, mora se konkurz razpisati. Natančne odločbe o tem prinese poseben ukaz po preslišanji škofov.

§. 6. Kadar gre za take oblasti in prebende, pri katerih nima cesar ali deželne oblastnijske pravice predlaganja, ampak katere škofi po svoji volji podeljujejo, ali če gre za take, pri katerih ima kaka privatna osoba pravico predlagovanja, tudi če se ima imenovati župnijski upravnik (namestnik) pri kaki uteleseni prebendi; takrat mora škof izvoljeno osobo deželni oblastniji naznaniti. Ako ta oblastnija v 30 dnevih ne poda nobenega ugovora, obvelja imenovanje, in podelitev se svobodno izvrši. Če pa ta deželna oblastnija ugovarja v 30. dnevih, sme se zoper to pritožbo podati pri ministru bogočastja in če ta zavrže rekurz, ne sme se izpeljati podelitev.

§. 7. Imenovane osebe vpeljavati (instalirati) v duhovske pravice teh uradov in prebend, gre pristojnim cerkvenim predstojnikom. Vpeljava v dohodke duhovnijske pravice tiče državnemu bogočastnemu oskrbnijstvu, škofi in farne občine pa sodelujejo, tako tudi privatni patron, kateremu je oblast ali prebenda podvržena; kako se ima pri tem postopati, odloči pozneje poseben ukaz.

§. 8. Kdor ima kako cerkveno oblast, ali kako cerkveno prebendo, avstrijsko domovstvo izgubi, ali če se obsodi zaradi kakega hudodelstva ali kaznivega dejanja, katero izvira iz dobičkarije, ali je protivno navedenosti, ali javno pohujšuje; ima državna oblast za bogočastje terjati, da se odstrani od urada in da se mu cerkveni dohodki vzamejo. Če se je pa kak duševni pastir tako obnašal, da je nevarno javnemu redu, če ostane v cerkveni službi, more državna oblast za bogočastje terjati, da se odstrani od cerkvenega službovanja. To velja tudi za tiste duhovnike, ki so namestniki, začasni upravniki ali pomočniki pri teh oblastnijah. Če ne zadostijo cerkvene oblastnijske tej terjatvi v primernem času, šteje država ta ured ali to prebendo kot izprazneno, in vladi je za to skrbeti, da se tista opravila, katera državne postave zaupajo rednemu dušnemu pastirju, izročijo drugi osobi za toliko časa, dokler se dotična cerkvena oblast vnovič ne podeli po postavi. Enako se more postopati, če iz

drugega uzroka redni dušni pastir ne opravlja gori omenjenih opravil.

§. 9. Če ne more več službovati kak samostalen svetni duhovnik, imati dotična državna in duhovska oblastnija skupno odločiti, ali da dobi provizorija ali duhovnega pomočnika, ali da se ima v pokoj staviti, potem, ko se je odrekal duhovnijskih dohodkov.

§. 10. Ako je pa kak duhoven iz uzrokov neomenjenih v §. 9. zadržan svojo službo opravljati, mora pristojni cerkveni načelnik o pravem času preskrbeti, kar je potrebno. Za to mora državno dovolitev pripraviti si, če ima vsled tega pomagati kak javni zaklad, ki je pod javnim varstvom; ali če se morejo dohodki prebende stalno obteževati. Za administratorje cerkvenega urada veljata §. 6 in 8.

§. 11. Kadar se izprazni kak cerkveni urad ali kaka cerkvena prebenda, mora se to naznaniti deželni oblastniji.

§. 12. Izpraznjeni cerkveni uradi in prebende se morajo v enem letu zopet podeliti. Le če deželna sodnija dovoli, sme se ta obrok zdaljšati.

§. 13. Privatne pogodbe o nasledstvu v cerkvenih oblastih in prebendah so neveljavne.

(Dalje prih.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 22. junija.

Iz *Dunaja* se poroča, da se pretrjuje mogočnost odpravljenja obeh ministerstev za domobranstvo in preustrojenja ogerske honvedske (domobranske) vojske.

Med *Čehi* traje pred volitvami novinarski boj, a kakor radi konstatujemo, še precej dostojen in stvaren. Mladočehi bodo le malo kandidatov postavili. Njih organ, „Nar. Listy“ pravijo: „Mi ne računamo na to, da naša politika (iti v deželni zbor) zmaga. Ali (staročeska) stranka nedelavnosti bode morala denes ali jutri od svoje politike odstopiti. Politika nečinnosti (pasivnosti) je pogubna, nečinnost je smrt, ali naš narod nij še mrtev, zato bo če ne denes pa jutri pokazal svojim poslancem pot v deželni zbor. Našli so ga Moravani, našli ga bomo mi. Čem preje, tem bolje.“

Nemško politično društvo v Iglavi je sklenilo resolucijo, naj nemški narod zabrani tlačenje ogerskih Saksov od strani Magjarov, ter pozivlje i druga nemška društva k enakim resolucijam. Torej nova, Magjarom nevarna agitacija. In vendar ne nehajo druge narode tlačiti!

Ogersko-*srbski* cerkveno-narodni zbor se snide 13. julija in bo volil srbskega patrijarha.

V sobotni seji *ogerskega* državnega zbora je interpeliral vodja leve Tisza ministra Bitto o spremembi v vojnem ministerstvu in o „nekonstitucionalnih prikaznih“, ki so te spremembe spremljale. — Bitto odgovor v prihodnji seji objubi.

Vnanje države.

Bruseljski „Nord“ prinaša osnovo za posvetovanje mednarodne komisije, katera bo tukaj sešla se na predlog Gorčakova. Osnova je v poglavju razdeljena in obsega sledeče stvari: vojniška avtoriteta v sovražnikovi deželi, razloček mej vojaki in ne v vojsko umeščenimi soborilci, dovoljena in nedovoljena sredstva v vojevanji, obleganje, bombardiranje, špijonstvo, vojni ujetniki, ranjenci, oblast vojaških oseb nasproti civilnim, revizije, kontribucije, parlamentarstvo, kapitulacije, premirje, represalije.

Francoske narodne skupščine ustavna komisija ima denes sklepati o Perierovem predlogu, naj se definitivno ustanovi republika. Večina te komisije je monarhična, zato bo najbrž predlog zavržen. A ker ga potem manjšina v komisiji za svojega vzame, pride kot votum odborove manjšine pred celo skupščino, v kateri je 350 glasov zanj gotovih. Torej, če za zdaj prav pade, vendar bo padel s prav neznatno večino glasov.

Iz **Španije** se potrjuje, da so republikanci velikansko zmago imeli v bitvi pri Gandesi nad dvojno-številnejšimi Karlisti. Tudi o maršalu Concha se poroča, da bo v kratkem odločilen udarec na Karliste storil.

Nemški časniki v Prusiji vidijo v provokatoričnih izjavah na takozvanem katoliškem shodu v Majncu samo naznanilo, da ultramontanci hočejo boj proti Nemčiji nadaljevati, ter obetajo da jih bo država odvažno zavračala.

Irska stranka „Home-Rule“ je imela 19. t. m. shod, v katerem so ti irski zastopniki formulirali svoje težnje v predlogu: naj Angleška da Irski popolno avtonomijo in naj ima skupni parlament le skupne državne zadeve določevati.

Dopisi.

Od sorškega polja 19. t. m. [Izv. dop.] Uže dvakrat ste omenili v svojem cenjenem listu, da so ponočnjaki žabniškega učitelja po noči domov gredočega napali in teško ranili. Ker so se pa v enega vaših dopisov vrinile neke male pomote in mi je vsa stvar dobro znana, oprostite, da se tudi jaz oglasim.

Žabniški učitelj se je 31. maja po noči po železnici iz Kranja pripeljal in na kolo dvoru na Trati v Ančnikovi krčmi masele vina pil. Poleg njega sta bila dva kmetjska fanta, najbrže od sv. Duha, ki sta učitelja poznala ter ga vprašala, če ga nij nič strah po noči črez polje domov hoditi. Odgovoril jima, da nič. Na to fanta ostaneta ter odideta; kmalu za njima odide tudi učitelj. Ko pride na polje, par streljajev od Ančnikove krčme, ga fanta napadeta, na tla podereta, mu palico iz rok izpulita, ga tepeta ter po glavi bijeta. Po tem odtečeta, ter pustita učitelja hudo ranjenega, ki je komaj do doma prilazil. Dve sodnijski komisiji, ena iz Loke, druga iz Ljubljane ste učiteljeve rane na glavi za teške izpoznali.

To je resnica! Da bi bili pa Žabničanci hudi na šolo in na učitelja, nij res; še prav vneti so za šolo. Tudi ondotnji duhoven gospod je šoli prijazen in z učiteljem v lepem miru živi. Veliki nasprotniki šole so pa sv. Duharji, ter Žabničanom še zdaj ne morejo odpustiti, da so jih hoteli v žabniški šolski okraj prikleniti. Sv. Duharji so se z vsemi štirimi žabniške šole branili in so se je res ubranili. Morali bi svoje otroke v Loko v šolo pošiljati, pa koliko jih res hodi v Loko v šolo? Nij čuda torej, da je pri sv. Duhu surovost doma. Pred nekaj leti je neki sv. Duhar na žabniškega učitelja

skozi okno strelil, tako da so morali Žabničanje pri šoli železna polkna narediti. In da se tudi do sedaj sv. Duharji še niso poboljšali, kaže ravno tukaj opisano hudo delstvo.

Iz Radovljice na Gorenjskem 19. jun. [Izv. dop.] Na vprašanje g. dopisnika iz Kamne gorice v št. 131. „Slov. Nar.“ zavoljo ustanove požarne straže v Radovljici odgovarjamo, da se je bivši občinski predstojnik gr. Gustav Thurn dosti prizadeval požarno stražo tukaj ustanoviti, katera pa bi se s politiko nič ne pečala. Okolo osemdeset mož in fantov, ne samo iz mesta — temveč iz cele fare je k družbi pristopilo. Žalibog so jeziki to koristno napravo v rojstvu zadušili. Posebno so naše žene uganile rekoč: ta bramba bo le priložnost dajala, potepati se in pijančevati. Drugi so zopet rekli: zdaj bomo požar za požarjem prestali, ker tam, kjer je požarna bramba, tudi rado gori itd. Pravijo, da so tudi tisti krokarji, kateri vsako naredbo, kjer niso zraven sami, pomoriti žele, podpihovali, in na to vižo ta sad požrli. — Navdušenost je pomrznila in gasilna družba statutom nij izdelala.

Iz Dobrépolj 20. junija. [Izv. dop.] Od vseh strani slišimo tožiti kako slabe žetve se pričakuje; pri nas, bodi hvala najvišjemu, se nadejamo zopet dobre letine, ker naša polja so v prav dobrem stanu in nam obilno vseh pridelkov obetajo. Pa bodi bogu potoženo kakor se nadlog nikjer ne manjka, imamo jo, in sicer jako veliko tudi v Veliko-laskem okraju, katero posebno mi Dobrépoljci jako občutimo, in ta nadloga je velikanska, ako ravno v pritlikovi osobi načelnika cestnega odbora. Možiček je na vsak način načelnštva popolnem nezmožen, poleg tega pa jako trmoglav. Cestni odbori so za to postavljeni da bi za blagostanje cest skrbeli in na to delali, da bi bile ceste boljše kakor so v Bosni; ker dobra cesta je prvi pomoček za povzdigo obrtnije in kupčije, zaradi tega je treba v cestni odbor prvič neodvisne potem zvedene in tako može voliti, ki so za domačega okraja blagor vneti, ne pa Juvančeve baže može za načelnika tako velevažnim odboru postavljati, kateri še trdi, da so bili starodavni časi, v katerih sta uboga mula in osel teške tovore po slabih potih prenašala, boljši od sedanjih. Le pojte se s takim načelnikom solit. Zato morebiti je pri Žitnikovem mlinu cesta tistim starodavnim potom podobna, ker ima načelnik nad takimi toliko veselje. Cesto je treba od Predstruge do Strug razširiti ker na nekaterih ali več mestih je komaj sežen široka. Načelnik tega ne stori. Ako nij zmožen, da bi postavil bral in po taistih energično delal v prid davkoplačevalcev, naj odstopi in to mesto kakemu za to zmožnemu možu, katerih se pri nas ne manjka, prepusti.

Za dobro stanje ceste ne zadostuje, ako tisto kakov Puški Štefanček smo pregleduje, ter s tem samo stroške napravlja, a drugega nič ne stori. — Ali je za tist košček ceste pri Žitnikovem mlinu na novo narediti, kar je tolikanj potrebno, tri leta premišljevat treba? Čemu vaših toliko nepotrebnih ogledov? — V okrajno kaso mi veliko plačamo, pa nam ta možiček enega kanala na Vidmu ne privoščil, kateri bi morebiti komaj kakih 30 gl. stal. Izurjenost našega načelnika kaže, da se je teoretično

in praktično za ceste potrebnega v Bosni pred kakimi 30 leti učil, zato je okrajna cesta od Zdenskevasi do Račine tako izvrstna.

Morebiti bi nam načelnik gori omenjeni kanal omislil, ko bi kje bližje Pušče ali v kakem gozdu bil, da bi ga sam on naredil in prav drago zaračunal. — Ako je treba pri cestah kaj popravljati, namreč držaje, kanale, škarpe ali mostove, to je pri očitni dražbi podvzetnikom za oddati; to si naj načelnik zapomni, sicer bomo kanale od Lašč do Lužarjev pregledali.

Mi smo davkoplačevalci in imamo pravico terjati, da se z našim premoženjem pošteno ravna, na kar načelnika tukaj opozorimo. Končemo mi svetujemo, da naj on od načelnštva odstopi, ker sicer bomo po kakem drugem potu to dosegli.

Iz Trsta 20. jun. [Izv. dopis.] Nij dolgo tega, kar sem bil v nekem dopisu od tu omenil novo politično društvo. Pravila tega društva so tudi v slovenskem jeziku tiskana izšla, da se ustreže slovenski stranki v Trstu in okolici. Društveni namen je: „vzbujati domorodni duh v Trstu in njegovi okolici, in na to delati, da se pripomaga k večjemu razvitku moralnega in materijalnega blagostanja Trsta in njegove okolice.“ Nadalje imajo trije odseki: redovni, ekonomični in politični, vsak v tvojem delokrogu marljivo na to gledati, da se v mestu in okolici dobro gospodari, to je, da se ne zamejujejo novci volilcev le za nepotrebne reči in polepšanje Trsta, od katerega okolica primernih koristij ne uživa. Pazilo se bo tudi, da se ne bodo volilne pravice kratile, kako je bilo do sedaj, ko je bil vsak lahonski vratar volilec, a okoličanov so izpuščali polovico iz volilne listine. To bode zdaj hvalevredno novo politično društvo vse bolj v razvidu imelo, in se nepostavnosti ne bode brez ugovorov vršile.

Dosedaj je v tržaškem mestnem zboru uže več let sem vladala neka klika, katera se je sicer „liberalno“ imenovala, ali liberalna nij bila, ker njen liberalizem je bil despotizem. Več poštenjakov je izstopilo iz te klike in letošnje leto je uže drugi tak izstop znamenje, da v ladijo, katero je tržaški „Progresso“ vodil, uže voda teče in jo podgane zapuščajo. Hermet, kot krmilec, vendar še upanje ima, da jo morda sam v zavetje dovede, kar nij več verjetno. Da se proces zazpada te klike pospeši, za to bode tudi imelo skrbeti to novo društvo.

Slovenci tržaški moramo nã to ozir jemati, da so pravo-liberani gospodje namah, pri ustanovljevanju društva se na nas Slovence ozrli ter poudarjali, da smo važen faktor, s katerim je treba računati, da se namen doseže. Posebno pa v Trstu, kjer je potreba zatreti protiavstrijsk lahonski duh. Da smo Slovenci pri tem političnem društvu dobro zastopani, kaže nam osobe naše politične stranke v vodstvu. Eden voditeljev naše stranke in zvesti zastopnik naš je odbornik g. dr. Bizjak, kateri bo svoj posel častno in možato izvrševal.

Domače stvari.

— (Časnik „Slovenski učitelj“,) organ učiteljskega društva za slovenski Štajer, je izšel v drugi številki. Beremo v njem: „Učiteljsko društvo za slovenski Štajer“ ima

v prvi vrsti to nalogo, da izdaje šolski list, ki naj bi ugajal večini slovenskih učiteljev po Slovenskem zlasti pa po Štajerskem. Ker bode nadalje to društvo edino na slovenskem Štajerji, ki se bode po vsej tej pokrajini razprostiralo, ker bode odločno narodno, zavoljo tega zasluži gotovo podpore od vseh slovenskih domoljubov. Saj druga društva (čitavnice, politična društva) so po večjem utihnila, in učiteljske in šolske zadeve pa vendar veliko več zanimajo učitelja in ne učitelja, zavoljo tega želimo, da bi se našemu društvu pridružili ne le samo učitelji slovenskega Štajerja, marveč, da bi to novo podvzetje podpirali učitelji in šolski prijatelji po vsem Slovenskem. Saj vsi slovenski domoljubi hrepenimo le po večji omiki svoji in svojih sorojakov; z večjo omiko bomo pa dospeli tudi do večjega materialnega blagostanja in do večjega napredka. Temelj vsej omiki je pa narodno šolstvo, to pospeševati naj bi bila tudi slovenskega domoljuba prva dolžnost!"

— (V Zagreb) za vsučiliščno stolicu kompetira — kakor se nam je povedalo — tudi Slovenec g. Ivan Župan, profesor reške gimnazije.

— (Vidov dan.) Iz Gradca se nam piše: „27. t. m. praznujeta skupno „Srbski Sokol“ in vseslavjanska „Sloga“, slovstveni društvi na višjih šolah graških, v sobani „Prinz Koburg“ (Zinzendorfgasse), vidov dan v žalosten spomin propada carstva srbskega. Sodelovalo bode pri tej svečanosti i slovensko pevsko društvo. Nadejati se moremo zaradi jako bogatega programa, gledé na govore i krasnoslovje, vrlo lepe zabave.“

— (Podzemeljska jama.) Iz Cerknega na Goriškem se piše v „Gl.“: Pred kakimi 40 leti je bila v Ravnah (1/4 ure nad Cerknem) videti še precej velika in čudna podzemeljska jama s prelepimi, vmes prav snegobelimi stalaktiti (kapniki), katerih se je veliko odneslo; nahajajo se v ljubljanskem muzeji in po drugih zbirkah. Marsikaterega prijatelja narave je ta jama privabila v Ravne. Ko so pa blizu jame novo hišo zidali, so vhod, bog ve, iz kakega uzroka, zasuli in celih 40 let nij bil nihče več v jami. Še le letos se je po prizadevanji posestnika g. Ivana Kafola jama zopet odprla, vhod čedno popravil, pota po jami zravnila, da sme slehern brez strahu vanjo iti in naravo v njenih prečudnih izdelkih občudovati. Izplačalo bi se — misli „Gl.“ — zlasti naravoslovcu specialistu to jamo obiskati zarad podzemeljskih broščev, katerih se obilno tamkaj nahaja.

— (Iz Trsta) se poroča: Okoličanski poslanec gosp. Nadlišek je v seji mestnega zbora 19. t. m. interpeliral župana, ali se bode kaj skrbelo za to, da se onim okoličanom pomaga, ki so vsled nevihte v toliko škodo prišli. Župan je pomoč obljubil.

— (Iz malega Repna) na Primorskem se nam piše: Dne 20. junija zvečer ob 7. je toča debela kakor jabolka padala. Ena je pezala 1/2 funt. Streho je tudi poškodovala. Sreča božja, da nij več nego pet minut padala. Kar stari moške pomnijo, nij še bilo take toče. Ko bi bila kakega človeka na polji dobila, gotovo bi ga močno ranila.

— (Iz Cmureka) 20. jun. se nam piše: Denes 20. o pol četrti uri se je vsula po cmureški okolici, ko jajca debela toča in

v četrt uri vsa upanja na polji uničila kmetom. Vihar je tako divjal, da je velika drevesa lomil in s koreninami vred izruval. — Kako daleč je ta huda nevihta segala še nij znano; ko več izvem, bom natančneje poročal.

— („Beseda“ v ljubljanski čitalnici) zadnjo nedeljo večer na gostilničnem vrtu je bila dobro obiskana in so pevci peli ter je godba igrala s pohvalo in zadovoljnostjo zbranega občinstva.

— (Umor.) V Ljubljani so v nedeljo jutro ob štirih trije delavci ubili na dunajski cesti pred gostilnico „pri bavarskem dvoru“ svojega tovariša tudi delavca v Činklovi fabriki, vulgo Županovega iz zgornje Šiške doma. Udarjeni je precej mrtev obležal. Govori se, da se je uboj zgodil zavoljo tega, ker ubiti nij hotel s svojimi tovariši vred delavski „štrajk“ napraviti, ker je bil oženjen in priden delavec.

— (V vodo skočil) je včeraj popoldne okolo 6. ure vojak tukajšnjega artilerijskega polka. Pravijo, da je ukral nekaj forintov svojemu tovarišu vojaku, ter potem ubegnil; včeraj se je posrečilo vojaški straži ga zopet ujeti. Ko so ga hoteli odpeljati v zapor, ubegnil jim je zopet med potom, ter skočil z mesarskega mosta v Ljubljano. Po dolgem trudu so ga trije vojaki od tukajšnjega pešpolka Sachsen-Meiningen iz vode na suho izvlekli, ter ga potem pol mrtvega vojaški bolnici izročili.

Razne vesti.

* (Pogreb hrvatskega pisatelja Fr. Kurelca) v petek je bil — kakor v „Obzoru“ beremo, najslajnejši. Udeleženi so bili: vsa narodna društva, meščanstvo, mladina. Nagrobni govor je govoril kanonik Veber, proslavljajoč Kurelčevo domoljubje, njegov značaj, njegovo učenost in marljivost in njegove zasluge za hrvatski jezik.

* (Klerikalno.) Provikar trientski je razposlal svojemu duhovenstvu okrožno pismo, v katerem zapoveduje, naj verne odvrčajo od gledališča, od plesov in enacih veselic. — Južni Tirolci so torej rešeni.

* (Zvest do smrti.) 11. t. m. so v Biku, v zološkem komitatu na Ogerskem nesli k pogrebu Gustava Mrakovića in njegovo soprogo, rojeno Janković. Mož je bil star 67 let, žena pa deset let mlajša. Ko je bila žena uže blizu smrti, jo soprogo objame in poljubi, gre potem v drugo sobo, ter se ustrelil. Tri minute potem umre žena. Mož je bil znancem večkrat dejal, da ne bode mogel živeti po smrti svoje soproge s katero je tako dolgo srečen živel. Marković je bil nekdanj notar požeškega komitata, in je bil vsem jako priljubljen.

* (Trideset tisoč okostij.) V Medlingu pri Dunaji ste dve cerkvi, ki se prištevati k najstarejšim v nižji Avstriji. Pri takomenovani „gornji“ cerkvi je zvonik, ki ga ljudje sploh „karnar“, t. j. kostišče zovejo. Nek gospod je te dni preiskaval ta stolp, in našel je, ko je odprl neka vrata, strašno veliko kopico človeških kostij. Daljne preiskavanje je peljalo v velikansko visoke, oblokane prostore. Gotovo je kostij od trideset tisoč ljudij, in kakor se na črepinjah vidi, so bili to bržkone Mongolci. Ko je bila kuga se je gotovo tudi veliko trupel vrglo sem. Med njimi so maziljena trupla, na katerih se še črevlji drže.

* (Stekle lisice) se zadnji čas na Koroškem dostikrat prikladijo do človeških stanovanj ter silijo proti ljudem, da bi jih popadle. Pred desetimi dnevi so v neki vasi dve ustrelili.

* (Magjarske ječe.) Slovaške „Slov. Noviny“ pripovedujejo, da je v barčskem komitatu nek nadžupan, ki ljudi zapira v kletko, kjer more le en človek utaknen biti, in katera in po tleh in ob straneh ima bodeče ostrine, tako da ubogi ujetniki ne prestanejo muk več kot po tri ure, in se torej menjaje le po tri ure zapirajo. Lepa azijska kultura.

* (Morska pošast.) Kakor poroča italijanski časopis „Dalmata“ v Zadru v Dalmaciji, ujeli so tam blizu velikansko ribo, katera je vagala trinajst centov. Ko so jo razparali, našli so v njenem drobu požretega enega psa, zanjko iz železnega drata, kakor ga konjederci upotrebljavajo za lovljenje psov, in manjšo morsko ribo, katere ribiči v tem kraju nijso poznali. Rečeni časopis svari, naj bodo oni previdni, kateri se hodijo v morje kopat, ker taka velika pošast tudi lahko človeka požre, ki se koplje v morji.

* (Kako se živali razumejo.) Nek anglešk list prinaša sledeč interesanten slučaj. Nek kramar je imel visok sod in nekaj sira notri. Ko je neki dan pogledal noter, nij videl nič sira več, pač pa celo kardelo podgan, ki so bile sir pojedle, pa ne več iz soda mogle. Kramar gre po svojo mačko. Ta pogleda v sod, ter beži proč. Kmalu pride še z eno drugo mačko nazaj. Obe gledate v sod, oči se jima bliskajo, zagrmte zbeže proč. Končno pridete še s tretjo mačko nazaj, in vse tri brez obotavljanja skočijo v sod. A zmotile so se. Podgane so dve mački do smrti obgrizle, tretjo je pa kramar komaj otel gnjusnim beštijam.

Tucl.

21. in 22. junija:

Evropa: Klinger iz Celovca.

Pri Slonu: Ambrož, c. kr. rudniški oskrbnik iz Idrije. — Vio, z gospo iz Reke. — Wondraizek iz Linca. — Rejec iz sv. Tomaža. — Beisinger, z družino, Linbovič, z gospo iz Trsta. — Dr. Celestin France, Weyrauh z Dunaja. — Zeillinger iz Gradca. — Hahn Jos. z gospo iz Anischdorf. — Brkič iz Siska. — Pri Malič: Süß, Brod z Dunaja. — Počanič iz Žavca. — Scheidenberger iz Beljaka. — Pachner, ogerski o. lejtant iz Balasa. — Friedl z Dunaja. — Uranič iz Trsta.

Pri Zamorci: Mautner, potnik iz Zagreba.

V prostorih na strelišči.
Le 14 dni!

Dessort-ov
slavni anatomsni muzej
(filijala) v 2. razredih.

Največja zbirka umeteljniških prisposodblanj iz oblasti telesnega življenja človekovega.

I. Razred:

Inkvizicija.

Galerija orodij, ki so bila v srednjem veku pri sv. inkviziciji za mučenje in siljenje navadne, kazane v življensko-velikih podobah in voščenih preparatih posameznih delov života.

II. Razred:

Anatomija in narodoslovje.

Muzej je vsak dan od 8. zjutraj do večera odprt. — Vtorek in petek popoldne od 1. ure do večera je muzej le za dame odprt. — Gospodje brez razločka v tem času nemajo pristopa. — Dame pa imajo razen onih za nje posebej rezerviranih ur vsak dan še tudi pristop.

Vstopnina 30 kr., c. kr. vojaštvo od feldveblja nižje polovico.

Vstopiti smejo le odrasli ljudje. Kažipot (katalog) se na kasi dobi za 12 kr.

(160)

Poziv na naročbo.

Vse gg. dosedanje naročnike, katerim naročnina poteče konec junija in druge narodnjake vabimo na novo naročbo „Slov. Naroda“.

„Slov. Narod“ velja:

Za ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Za pol leta 6 gld. 50 kr.

Za četrt leta 3 „ 30 „

Za mesec julij 1 „ 10 „

Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje. na mesec, 30 kr. za četrt leta.

S pošiljanjem po pošti velja:

Za pol leta 8 gld. — kr.

Za četrt leta 4 „ — „

Za mesec julij 1 „ 40 „

Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer:

Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr.

Po pošti sprejeman „ „ 3 „ — „

Administracija „Slov. Naroda“.

Poslano.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka

in brez stroškov po izvrstni

Revalescière du Barry

v Londonu.

Odstranjenje vseh bolezni brez leka in stroškov z izvrstno zdravilno hrano Revalescière du Barry iz Londona, katera pri odraslih in otrokih svoje stroške 50krat v drugih sredstvih prihrani.

Izpisek iz 75.000 ozdravljenih bolezni v želodeci, v živcih, v drobu, v prsih, na pljučih, v grlu, v dušniku, na žlezah, na ledvicah in v mehurju — od kojih se na zahtevanje posnetki zastoj in franko dopošljejo:

Spričevalo št. 64.210.

V Napolju, 17. aprila 1862.

Moj gospod! Vsled bolezni na jetrah sem bil sedem let v strašnem stanju sušenja in vsakovrstnega trpljenja. Nijsem bil v stanju ne čitati niti pisati; moji živci so se tresli po celem životu, slaba prebavljivost, vedna nespečnost in imel sem zmirom razburjene živce, da nijsem nikjer našel miru, pri tem sem bil tudi silno ožeten. Mnogo zdravnikov je svojo umetnost poskušalo, a ne da bi moje trpljenje olajšali. V popolni obupnosti sem Vašo Revalescière poskusil in zdaj, odkar sem jo tri mesece užival, se zahvaljujem ljubemu Bogu. Revalescière zasluži največ hvalo, ona me je popolnem zopet ozdravila, tako, da morem svoje družbinsko stališče zopet zavzeti. Z iskreno hvalečnostjo in popolnim spoštovanjem

Marquise de Bréhan.

Spričevalo št. 65.810.

Neufchâteau (Vogesen),

23. dec. 1862.

Moja hči, 17 let stara, je trpela vsled pomanjkanja svojih pravil na strašni razburjenosti živcev, imenovani sv. Vidov ples, in vsi zdravniki so dvomili na mogočosti kakšne pomoči. Od tega časa sem ji po nasvetu prijatelja, Revalescière dajal, in ta izvrstna hrana jo je na začudenje vseh, kateri trpečo poznajo, popolnem ozdravila. To ozdravljenje je tu veliko pozornost vzbudilo in mnogo zdravnikov, ki so to bolezen za neozdravljivo proglasili, se zdaj čudi, mojo hčer močno, čvrsto in popolnem zdravo videti.

Martin, Officiere

Comptable en retraite.

Tečnejši kot meso, prihrani Revalescière pri odraslih in pri otrocih 50krat svojo ceno za zdravila.

V plehastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold., — Revalescière-Biscuits in pušicah 2 gold. 50 kr. in 4 gold. 50 kr. — Revalescière-Chocolatée v prahu in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold.

— Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Mahr, v Gradcu bratje Oberanzmeyer, v Innsbruku Diechtl & Frank, v Celovcu P. Birnbacher, v Lenci Ludvig Müller, v Mariboru F. Koletnik & M. Morić, v Meranu J. B. Stockhausen, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarnih in specerijskih trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštah nakaznicah ali povzetjih.

V Sežani je

en bilijard

z vsemi pripravami precej, pa najdalje še v tem mesecu za prodati.

Natančneje se poizve pri Lizi Wohl-gemuth v Sežani. (159—1)

Dunajska borza 22. junija.

(Izvirno telegrafsko poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih . . . 69 gld. 50 kr.
Enotni drž. dolg v srebru . . . 74 „ 90 „
1860 drž. posejilo . . . 109 „ — „

Akcije narodne banke . . .	992	—	„
Kreditne akcije . . .	223	50	„
London . . .	111	90	„
Napol. . .	8	94 1/2	„
C. k. cekini . . .	—	—	„
Srebro . . .	106	15	„

PRODAJA.

V četrtek po kresnem dnevu, to je 25. junija 1874, ali če bi bilo potrebno, tudi naslednje dni, vsakokrat dopoludne od 9. do 12. in popoldne od 3. do 6. ure, — bode v farovži pri devici Mariji v Polji iz zapuščine ranjega gospoda fajmoštra Martina Pajka — premakljivo blago, namreč: živina (6 krav, 2 konja in 7 prešičev), drva, žito, seno, in druga živinska klaja, jesih, mošt, razna vina, tudi žlahtna v steklenicah (buteljah), vozovi, konjske uprege, gnoj, poljsko, hišno, kuhinjsko in kletske orodje in priprave, obleke, perilo, postelje, lovsko in drugo orožje, in razne bukve itd. po očitni dražbi (licitando) prodajano.

V Ljubljani, 15. junija 1874.

(156—3)

Pred sleparstvom se svari!

Med mnogimi naznanili, posebno za ure, merijo marsikateri na to, pokrajinske prebivalce preslepariti. Naj se vsak varuje z lastnega dobička takšne ure kupititi, za katere firma prodajalca ne dá dovoljne garancije. Pri meni kupljene ure se vsak čas ali izmenjajo ali nazaj vzamejo, dokaz najstrogeje solidnosti!

Neverjetno, pa resnično!

Za 1 gl. 50 kr. in 1 gl. švicarska moderna porcelan-email-ura, z lepimi seljankami in cvetlicami emailirana, prav elegantna in po niski ceni, koristna za vboge in bogate, z enoletno garancijo.

Za 9, 10, in 11 gl. prava angleška, srebrna cilindrična ura, s čisto talmi-verižico, z medaljonom, etuijem, ključem in 5letnim garantilnim listom, in z rezervnim urnim steklom vred. Taiste krono-časomerne ure, najfinejše v ognji pozlačene samo 12 gld. 50 kr.

12 in 15 gl. velja praktična, dobra in čista remontoirna ura, tako zvana cesarska ura, ki je najboljše delo, kar se more misliti; zdravnikom in p. duhovnikom itd. se te ure ne morejo dovolj priporočati, ker so očitni dokazi, da takšna trpežna ura niti za sekundo zaiti ne sme.

Za 15 in 18 gl. se dobijo moderne vojaške ure, lahke, lične, poleg tega jako elegantne in okusne, in kar je glavna reč, zelo natančno gredo in so po čudno niski ceni; k takej uri dobi vsaki imitirano srebrno urno verižico po modernem fazonu z ključem, etuijem, medaljonom in 5letnim garantilnim listom.

Samo 12 in 15 gl. srebrna cilindrična ura, s pravim zlatim obročem na skok, močnim kristalnim steklom, z verižico in medaljonom iz talmi-zlata in garantilnim listom vred.

Samo 15 ali 20 gl. prava angleška srebrna siderna ura, savonete z dvojnimi pokrovom, najfinejše gravirana, s pravo talmi-zlato verižico in garantilnim listom vred.

Samo 13 gl. prava angleška, srebrna in v ognji pozlačena kronometer-ura z verižico, medaljonom iz talmi-zlata, usnjatim etuijem in garantilnim listom.

Samo 14 gl. taista, znamenito finejša, z orijentalnim kašipotem.

Samo 16 ali 17 gl. prava angleška Prince of Wales-remontoarna ura, najmočnejšega obsega, s kristalnim steklom, kolesjem iz nikelnja v pravem, čistem talmi-zlatu: te ure imajo celo pred družimi to prednost, da se brez ključa navijajo; k takšnim uram dobi vsaki talmi-zlato verižico z medaljonom in garantilnim listom vred zastoj.

Samo 13 gl. prava angleška ura iz čistega talmi-zlata, cilindrična, nove fazone, z dvojnimi kristalnim steklom, in se tudi kolesje vidi, ko je zaprta, s talmi-zlato verižico, z medaljonom in garantilnim listom vred.

Samo 14 ali 17 gl. celo majhna ura za gospe, iz pravega srebra in prav pozlačena, s pravo talmi-zlato verižico okolo vrata in garantilnim listom vred.

Samo 18 in 20 gl. prava angleška najfinejša v ognji pozlačena srebrna kronometerna ura z dvojnimi pokrovom, najfinejše emailirana, s fino verižico iz pravega talmi-zlata, medaljonom in garantilnim listom vred.

Samo 18 ali 20 in 25 gl. najfinejša prava angleška siderna ura, na 15 rubinov, z najfinejšo verižico iz talmi-zlata, medaljonom, usnjatim etuijem in garantilnim listom vred.

Samo 20 in 25 gl. srebrna remontoarna ura, se brez ključa navija, s talmi-zlato verižico in medaljonom vred.

Samo 23, 25 in 27 gl. zlata ura za gospe z verižico, medaljonom in garantilnim listom vred.

Samo 30, 35 in 40 gl. prava angleška srebrna remontoarna ura z dvojnimi pokrovom, garantovana in patentovana.

Samo 35, 45 in 50 gl. prava angleška zlata siderna ura s kristalnim steklom.

Samo 60, 75 in 100 gl. fina zlata remontoarna ura s kristalnim steklom, 105 in 115 gl. z dvojnimi steklom.

Samo 200—300 gl. pravi angleški kronometer, z remontoarom, dvojnimi pokrovom in kristalnim steklom.

Razen tega vse kje drugod ali od kogar drugega razglašene ure ceneje.

Delavnica za poprave ur.

Stare ure, večkrat dragi družinski spominki, se popravljajo in ponavljajo. Cena poprav s 5letno garancijo gl. 1 1/2, gl. 3, 5 do 10 gl.

Pismena naročila

se na pošto povzete ali pošiljatev zneska v 24 urah izvrše. Na posebno zahtevanje se pošiljajo tudi ure in verižice na povzete na izbirko in se za neobdržano denar nazaj pošlje.

Moje cene so vedno nižje kakor najnižje povsod in jaz stojim s svojimi terjatvami na visoki časi.

Vsi, ki si nove ure naročiti želé,

Vsi, ki stare ure za nove zamenjati hočejo, so prošeni, se na mojo firmo obrniti.

Philipp Fromm,

Uhrenfabrikant, Rothenthurmstr. 9, Wien.

Naslov naj se dobro zapomni.

Izvrstni zastopniki za dežele se iščejo.

(50—15)